

Класи надолуження: як повернути дітей до навчання після тривалої перерви?

Через війну та окупацію наших територій багато українських дітей не мали (а деякі й досі не мають) доступу до освітнього процесу. Учні пропускають значну частину навчання з причин, що від них не залежать. Проте ця проблема не нова у світі. Через стихійні лиха, воєнні дії та інші негаразди безліч дітей втрачають можливість відвідувати школу. Тож експерти світових організацій зібрали в одному гайді всю важливу інформацію про класи надолуження. Переклали для вас основні тези.

Що таке програма надолуження або catch up classes?

Програма надолуження — це, як правило, додаткові уроки або заняття з тьюторами, призначені для того, щоб допомогти учням, які відстають у навчанні, наздогнати своїх однолітків. Ці заняття зазвичай проводяться поза звичайними навчальними годинами. Вони призначені для підтримки та навчання, щоб допомогти учням наздогнати шкільну програму.

Класи надолуження або catch up classes можуть відбуватися в різних форматах: індивідуальні уроки, заняття в малих або великих групах. Їх можуть проводити вчителі, асистенти вчителів або інші наставники, залежно від можливостей навчального закладу.

Мета програми надолуження — допомогти учням, які пропустили значну частину навчання. Забезпечуючи додаткові інструкції та підтримку, ці заняття допомагають дітям повернутися до навчання та підвищити свою загальну успішність.

5 принципів програми надолуження

1

Програма надолуження має відповідати потребам учнів, навчання яких було перервано від кількох місяців до року

Учні програми надолуження — діти, чиє навчання було перерване на період від кількох місяців до приблизно одного року через стихійне лихо, війну, евакуацію. Щоб повторно залучити цих учнів і допомогти їм надолужити прогалини, важливо звернути увагу на їхній добробут. Важливо, щоб на рівні з освітою були задоволені й інші їхні потреби: фізична, соціальна, емоційна та духовна сфери.

Це пов'язано з тим, що надзвичайні ситуації, які заважають навчанню, також можуть вплинути на інші сфери життя учнів. Наприклад, на фінансове становище їхніх сімей, їхнє фізичне та психічне здоров'я.

2

Навчальне середовище має бути фізично та емоційно безпечним

Якщо учні пропустили значну частину навчання через надзвичайну ситуацію, для них дуже важливою є безпека освітнього середовища. Тому адміністрації слід мати план на випадок кризових ситуацій.

Також потрібно враховувати психологічну травмованість дітей, розробляючи розклад та програму надолуження навчання.

3

Навчальна програма для надолуження має бути стислою: пріоритезована, інтегрує та посилює найважливіші компетенції

У програмах надолуження ключем до того, щоб допомогти учням заповнити навчальні прогалини, є зменшення обсягу охоплюваних знань і навичок. Це вимагає визначення пріоритетів, які знання та навички повинні мати учні, щоб досягти успіху в наступному класі або на наступному рівні освіти. А потім інтегрувати та зміцнювати ці компетенції в усьому навчальному плані.

Просте повторення курсу не допоможе учням надолужити згаяне. Важливо допомогти дітям залишатися на відповідній темі разом із класом, паралельно наздоганяючи втрачене за стислим планом.

4

Час, методи навчання та іспити — адаптовані

Крім ущільнення навчального плану, деякі програми надолуження можуть також адаптувати навчальний час (календар навчального року та розклад занять на день), щоб допомогти учням наздогнати програму.

Наприклад, деякі програми надолуження збільшують навчальний час. Тобто навчальний день або рік мають бути довшими, щоб учні встигли отримати необхідні навички. Щоб продовжити час навчання, учні можуть повернутися з канікул раніше або вчитися на вихідних.

Дистанційне навчання також можна використовувати як доповнення до особистого, щоб допомогти учням подолати освітні втрати. Тобто діти можуть проходити додаткові заняття онлайн.

5

Програма надолуження має бути учнівсько-орієнтованою

Щоб допомогти дітям швидше опановувати необхідні навички та надолужувати втрачене, важливо не лише ущільнювати навчальний план, а й орієнтуватися на кожного учня. Адже навіть якщо всі діти не відвідували школу протягом однакового часу, освітні втрати в них можуть бути нерівномірними.

Також дітям важливо вчитися самостійно керувати власним навчанням. Особливо ця навичка буде корисною тим, хто змушений вчитися дистанційно.